Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

22.3.2017 Kimmo Peltonen, pääjohtaja

Luvat ja valvonta –kärkihanke, käynnistystapaaminen Ke 22.3.2017

Viranomaisprosessien yhteensovittaminen teollisuuslaitosten isoissa muutosprojekteissa,

Tukesin kommenttipuheenvuoro

Nykytila: Teollisuuslaitosten muutoshanke törmää viranomaissiiloihin – yhdessä voimme muuttaa tätä

Lupa- ja ilmoitusprosessi on yrityksen näkökulmasta **hidas ja vaatimukset ovat usein epäselviä**: asiakkaan on vaikea ennustaa lupien läpimenoaikaa ja niihin tarvittavia tietoja. Huono ennakoitavuus voi olla hidasteena tai esteenä liiketoiminnan kehittämiselle. **Tukesin linjaus: hakemukset käsitellään käsittelyaikojen ja asiakkaan aikataulun mukaan. Tämä pitäisi olla viranomaisten yhteinen tavoite.**

Yritys toimittaa tietoja useille eri viranomaistahoille hankkeen eri vaiheissa, **osa tiedoista on päällekkäisiä ja vaadittu formaatti vaihtelee** eri viranomaisten kesken. **Tässä vaatimusten yhteensovittamisella ja yhteisillä digitaalisilla ratkaisulla voidaan parantaa toimintaa merkittävästi. Luvat ja valvonta –hankkeen ydintä!**

Teollisuuslaitosten edustajien tulee tuntea lukuisia **paikallisia käytäntöjä**. Käytännöt ja vaatimukset vaihtelevat kuntien välillä; **kansallisten viranomaisten ja kuntien yhteistyö on vähäistä**. **Tukes on valtakunnallinen toimija, mikä mahdollistaa yhtenäiset toimintatavat ja erityisasiantuntemuksen ylläpidon.**

Lupa-, ilmoitus- ja valvontatoiminnan **tapauskohtainen räätälöinti on vähäistä**. Tutun ja yksinkertaisen muutoshankkeen vaatimukset ovat nykytilassa hyvin lähellä vaikeamman, ensi kertaa tehtävän muutoshankkeen vaatimuksia. Valvontoja on joiltakin osin suhteutettu, mutta viranomaiset tekevät valvonnoissa vain vähän poikkihallinnollista yhteistyötä. **Tukesin linjana on riskiperusteinen valvonta: velvoitteita ja valvontaa kohdennetaan eniten niihin asioihin, joiden turvallisuusmerkitys on suurin. Säädösten riskiperusteinen kehittäminen jatkossa myös tärkeää.**

Viranomaisten poikkihallinnollinen yhteistyö on puutteellista ja käsittely on siiloutunutta: viranomaiset kuormittavat toisiaan hitailla lausuntokierroksilla eikä **puitteita tietojen yhteiseen hyödyntämiseen ole.** **Digitaalisilla ratkaisuilla tätä voidaan helpottaa, mutta ei täysin poistaa ellei tehdä tarpeellisia säädösmuutoksia. Esim. kuuluttaminen pitää edelleen tehdä kunnanilmoitustaululla.** Merkittävä osaa asioinnista **ei ole sähköistetty**, vaan asiointi perustuu tietojen toimittamiseen paperilla. Viranomaisten käsittelyprosessissa on paljon **manuaalista työtä**. **Palvelujen digitalisointi ja kansallisten palveluratkaisujen lisäksi, robotiikan ja automatiikan hyödyntäminen on aivan keskeistä.**

Kokeilu: Teollisuuslaitokset Tavoitetilassa sähköinen palvelualusta helpottaa asiakkaan ja viranomaisen asiointia läpi teollisuuslaitoksen ison muutoshankkeen –> Tukes: tärkeää tiedostaa eri viranomaisten eri tehtävät!

Vaihe	1. Valmistelu	2. Hakemus	3. Valvonta

Palvelun kuvaus

Asiakkaan palvelupolku

Pienen riskin tapaukset ilmoitusmenettelyn kautta valvontaan

- Tiedonhaku ja neuvonta
- Hanke-esityksen laatiminen
- Aloitus-kokous
- Lupa-hakemuksen laatiminen
- Päätösluonnok-sen sisällön läpikäynti
- Päätös
- Käyttöönotto-tarkastus
- Suhteutettu jatkuva valvonta
  - Raportointi
  - Tark. käynnit

Tietojen toimittaminen ja päivittäminen hankkeen edetessä. Hankkeen etenemisen jatkuva seuranta palvelualustan avulla.

Viranomaisen toiminta

- Tiedonhaku ja neuvonta
- Hankkeen läpikäynti ja vaatimusten määrittäminen
- Aloitus-kokoukseen osallistuminen
- Lupa-asian käsittely
  - Kuulutukset ja mielipiteet
  - Päätösluonnoksen läpikäynti ja päätökset
- Käyttöönotto-tarkastuksen toteuttaminen
- Suhteutettu jatkuva valvonta
  - Raportoinnin seuranta
  - Tark. käynnit

Jatkuva riskiprofilointi ja statuksen päivittäminen eri viranomaisten toimesta. Palvelualustan avulla jatkuva tiedonvaihto eri viranomaistahojen välillä.

Tarkennettu asiointi asiakkaan ja viranomaisen välillä

Neuvonnassa kerroksellinen palvelumalli: 1) sähköinen neuvonta, 2) puhelinpalvelu, 3) asiantuntija-neuvonta	Esitys sähköisesti; järjestelmä ilmoittaa tieto-vaatimuksista Tiedot hankkeesta välittyvät eri viranomaistahoille.	• Koordinoiva viranomainen järjestää • Osallistujat: asiakas ja relevantit viranomaiset • Riskiprofilointi määrittää menettelyn	• Asiakas täyttää vaadittuja tietoja palvelualustaan ja tietoja täydennetään hankkeen edetessä (samoja tietoja ei toimiteta kahteen kertaan ja hanke-esityksen sisältämät tiedot ovat käytettävissä lupa-asioinnissa). • Kuulutukset hoituvat palvelualustan kautta; hankkeen tietoja on saatavilla sidosryhmille läpi hankkeen • Päätösluonnosten läpikäynti tapahtuu henkilökohtaisesti • Päätökset annetaan sähköiseen järjestelmään – päätöksiä eri luvista voi tulla ajallisesti hankkeen eri vaiheissa • Valitusmenettely on sähköistetty ja yhdenmukaistettu	• Käyttöönotto-tarkistus tehdään tarpeen mukaan; lähtökohtana fyysinen tarkastuskäynti. • Käynnistyslupa annetaan päätöksen yhteydessä	• Jatkuva valvonta on suhteutettu riskiprofiilin perusteella, joka perustuu palvelualustaan päivitettäviin tietoihin ja muihin signaaleihin • Raportointi tapahtuu palvelualustassa ja sen sisältö sekä frekvenssi määräytyvät riskiprofiilin mukaan • Myös tarkastuskäyntien tiheys ja sisältö perustuvat riskiprofiiliin

= Asiointi sähköisesti palvelualustassa

= Asiointi henkilön kanssa (esim. fyysinen kokous, etäkokous, puhelinneuvonta)

Teollisuuslaitoksen muutosasiat hoidetaan ”Sähköisen asioinnin periaatteella”

Meidän tavoitteena on - teollisuuslaitos hoitaa kaikki muutoksiin liittyvät viranomaisvelvoitteet yhden sähköisen palvelun kautta:

- Yksi asia ilmoitetaan järjestelmään vain yhden kerran.
- Tiedot ovat kaikkien niitä tarvitsevien viranomaisten ja teollisuuslaitoksen saatavilla.
- Kerättävää / ilmoitettavaa tietoa pyritään yhdenmukaistamaan ja riskiperusteisesti karsimaan (voi edellyttää säädösmuutoksia)
- Viranomaisten keskinäiset lausuntopyynnöt työllistävä paljon, prosessit ovat pitkiä ja hitaita – miltä ne näyttäisivät, jos ne ajateltaisiin kokonaan uudelleen
- Toiminnanharjoittajan edustajat voivat katsella ja hallinnoida omia tietojaan itse
- Palvelussa huomioidaan myös jatkuvan viranomaisvalvonnan tarpeet
- Hyödynnetään robotiikkaa ja automatiikkaa, keskitytään riskiperusteiseen valvontaan ja siirretään painopistettä yritysten omavalvontaan

Kiitos